

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum sacramentum sit signum quod est res sensibilis? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

ma: nec oportet quod solum significet perfectio-
nem, quæ est finis.

ARTIC. IV.

*Utrum sacramentum sit semper aliqua res
sensibilis?*

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod sacra-
mentum non semper sit aliqua res sensibilis. Quia
secundum Philosophum in lib. Priorum, Omnis effe-
ctus, suæ causæ signum est. Sed sicut sunt quidam ef-
fectus sensibiles, ita etiam sunt quidam effectus in-
telligibiles, sicut scientia est effectus demonstratio-
nis. Ergo non omne signum est sensibile. Sufficit au-
tem ad rationem sacramenti, quod sit signum alicu-
ius rei sacræ, in quantum per eam homo sanctifica-
tur: ut dictum est †. Non ergo requiritur ad sacra-
mentum, quod sit aliqua res sensibilis.

329
4 d. 1. q. 1
a. 1. q. 1.
et a. 2. q.
1. et a. 3.
co. c. 4.
con. c. 56.
c. 10. 3.
cor. 4.
ar. 2. hu-
ius 7.

¶ 2 Præterea, Sacramenta pertinent ad cultum
vel regnum Dei. Sed res sensibiles non videntur per-
tinere ad cultum Dei: dicitur enim Ioan. 4. Spiritus
est Deus, & eos qui adorant eum, in Spiritu & ve-
ritate adorare. Et Rom. 14. Non est regnum
Dei, esca & potus. Ergo res sensibiles non requirun-
tur ad sacramentum.

¶ 3 Præterea, Aug.* dicit in lib. de Libero arbi-
trio, quod res sensibiles sunt minima bona, sine quibus
homo recte vivere potest. Sed sacramenta sunt de
necessitate salutis humanæ (ut infra patebit*) &
ita sine eis homo recte vivere non potest. Non ergo
res sensibiles requiruntur ad sacramenta.

l. 2. c. 19.
to. 1.
q. 61.

SE D contra est, quod Aug.* dicit super Ioann.
Accedit verbum ad elementum, & fit sacramentum.
Et loquitur ibi de elemento sensibili, quod est aqua.
Ergo res sensibiles requiruntur ad sacramenta.

trac. 80.
in euan.
Ioan post
me. to. 9.

RE S P O N D E O dicendum, quod sapientia di-
uina unicuique rei prouidet secundum suum modum:
& propter hoc dicitur Sapient. 8. quod suauiter dispo-
nit omnia. Vnde & Matth. 25. dicitur, quod dedit
unicuique secundum propriam virtutem. Est autem ho-

B 2 mini

mini connaturale, ut per sensibilia perveniat in cognitionem intelligibilem. Signum autem est, per quod aliquis devenit in cognitionem alterius: Unde cum res sacrae, quae per sacramenta significantur, sint quaedam spiritualia & intelligibilia bona, quibus homo sanctificatur: consequens est, ut per aliquas res sensibiles significatio sacramenti impleatur: sicut etiam per similitudinem sensibilibus rerum in divina Scriptura res spirituales nobis describuntur. Et inde est, quod ad sacramenta requiruntur res sensibiles: ut etiam Dionysius* probat in 1. cap. caelest. hierar.

q. 1. inter me. & si.

Ad primum ergo dicendum, quod unumquodque praecipue denominatur & diffinitur secundum id quod convenit ei primo & per se, non autem secundum id quod convenit ei per aliud. Effectus autem sensibilis, per se habet, quod ducat in cognitionem alterius, quasi primo & per se homini innotescens: quia, omnis nostra cognitio a sensu oritur. Effectus autem intelligibiles non habent, quod possint ducere in cognitionem alterius, nisi in quantum sunt per aliud manifestati, id est, per aliqua sensibilia. Et inde est, quod primo & principaliter dicuntur signa, quae sensibus offeruntur: sicut Augustinus* dicit in 2. de Doctrina Christiana: ubi dicit, quod Signum est, quod praeter speciem quam ingerit sensibus, facit aliquid aliud in cognitionem venire. Effectus autem intelligibiles non habent rationem signi, nisi secundum quod sunt manifestati per aliqua signa. Et per hunc etiam modum, quaedam quae non sunt sensibilia, dicuntur quodammodo sacramenta, in quantum sunt significata per aliqua sensibilia, de quibus infra agetur*.

lib. 2. de doctrina Chri. cir. pri. l. 1. 3.

q. 63. a. 1 ad 2.

Ad secundum dicendum, quod res sensibiles, ut in sua natura considerantur, non pertinent ad cultum vel ad regnum Dei: sed solum secundum quod sunt signa spiritualium rerum, in quibus regnum Dei consistit.

loc. cit. in arg. 3.

Ad tertium dicendum, quod Augustinus ibi* loquitur de rebus sensibilibus, secundum quod sunt in sua natura:

natura:

natura: non autem secundum quod assumuntur ad significandum spiritualia, quæ sunt maxima bona.

ARTIC. V.

Vtrum requirantur determinata res ad sacramenta?

AD quintum sic proceditur. Videtur, quod non requirantur determinata res ad sacramenta. Res enim sensibiles assumuntur in sacramentis ad significandum, ut dictum est 7. Sed nihil prohibet diuersis rebus sensibilibus idem significari: sicut in sacra Scriptura Deus aliquando metaphorice significatur per lapidem, quandoque per leonem, quandoque per solem, aut aliquid aliud huiusmodi. Ergo videtur, quod diuersæ res possint congruere eidem sacramento. Non ergo determinata res in Sacramentis requiruntur. 330

¶ 2 Præterea, Magis est necessaria salus animæ, quam salus corporis. Sed in medicinis corporalibus, quæ ad salutem corporis ordinantur, potest vna res pro alia poni in eius defectu. Ergo multo magis in sacramentis, quæ sunt medicinæ spirituales ad salutem animæ ordinatæ, poterit vna res assumi pro alia, quando illa defuerit.

¶ 3 Præterea, Non est conueniens ut hominis salus ardeatur per legem diuinam, & præcipue per legem Christi, qui venit omnes saluare. Sed in statu legis naturæ nõ requirebatur in sacramentis aliqua res determinata, sed ex voto assumebantur: ut patet Genes. 28. vbi iacob vouit se Deo decimas & hostias pacificas oblatorum. Ergo videtur, quod non debuerit arctari homo, & præcipue in noua lege, ad alicuius rei determinatæ vsum in sacramentis.

S E D contra est, quod Dominus dicit Ioann. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

R E S P O N D E O dicendum, quod in vsum sacramentorum duo possunt considerari, scilicet cultus diuinus, & sanctificatio hominis. Quorum primum pertinet ad hominem per comparisonem ad

R 3 Deum,

ar. 3. huius 9.